

نویسنده: بهارت دوگرا «Bharat Dogra» .
منبع و تاریخ نشر: گلوبال ریسرچ «2025-05-09» .
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

جنوب آسیا باید از جنگ دور بماند: بویژه پاکستان و هند و استفاده از جنگ هسته ای

**South Asia Must Keep Away from War:
Pakistan-India and Use of Nuclear War**

آسیای جنوبی ممکن است تنها سه درصد از مساحت جهان را داشته باشد، اما با جمعیتی کمی بیش از دو میلیارد نفر، تقریباً 25 درصد از جمعیت جهان را در خود جای داده است. این بدان معناست که آسیای جنوبی یکی از بالاترین تراکم‌های جمعیتی در جهان را دارد که به صورت تعداد افرادی که در یک کیلومتر مربع زندگی می‌کنند، تخمین زده می‌شود. در حالی که کل جهان تراکم جمعیتی حدود 60 نفر دارد، آسیای جنوبی تراکم جمعیتی 303 نفر دارد که بیش از پنج برابر میانگین جهانی است.

در چندین شهر جنوب آسیا، تراکم جمعیت می‌تواند چندین برابر بیشتر باشد. در پرجمعیت‌ترین منطقه کراچی مرکزی، تراکم جمعیت ۵۵۳۹۶ نفر است. در کلکته این رقم ۲۴۲۵۲ نفر است. یکی از پیامدهای تراکم جمعیت بسیار بالا این است که در هر جنگ

مدرن امروزی که از سلاح‌های بسیار مخرب استفاده می‌شود، تلفات جانی می‌تواند در مقایسه با اکثر کشورهای دیگر بسیار بیشتر باشد. برای اشاره به دو کشور جنگ‌زده و جنگ داخلی که اخیراً مرگ و میر ناشی از جنگ بالایی را متحمل شده‌اند، اوکراین با تراکم جمعیت ۶۷ نفر و سودان با تراکم جمعیت ۲۹ نفر، نشانه‌ای از این است که در شرایط تراکم جمعیت بسیار بالا که در جنوب آسیا حاکم است، مرگ و میر ناشی از جنگ چقدر می‌تواند بالا باشد.

این موارد و چندین واقعیت دیگر در مورد خطرات بسیار بالا باید در زمانی که نگرانی‌های زیادی در مورد احتمال افزایش خطرات جنگی مربوط به هند و پاکستان ابراز می‌شود، در نظر گرفته شوند.

با این حال، مهمترین عامل، افزایش خطر در روزهای اخیر نیست. مهمترین واقعیت این است که هند و پاکستان در گذشته از چنین موقعیت‌های پرخطری برای جلوگیری از جنگ عقب‌نشینی کرده‌اند. اگر آنها در گذشته می‌توانستند این کار را انجام دهند، اکنون نیز باید بتوانند این کار را انجام دهند و بدین ترتیب جنوب آسیا را از پریشانی و فاجعه عظیم نجات دهند.

هر دو طرف به شدت مسلح هستند و در موقعیتی قرار دارند که می‌توانند سلاح‌های بیشتری را از قدرت‌های بزرگتر تهیه کنند. هر دو طرف قدرت‌های سلاح هسته‌ای هستند و تخمین زده می‌شود که این دو کشور در مجموع حدود ۳۴۰ سلاح هسته‌ای دارند، کم و بیش به تعداد مساوی.

جنگی که شامل هر یک از این دو کشور الف و ب باشد، ممکن است این مسیر را در پیش بگیرد - در چند روز اول تلفات زیادی از سلاح‌های متعارف در هر دو طرف وجود دارد، اما با گذشت زمان، قدرت متعارف بزرگتر الف برتری آشکاری به دست می‌آورد و سپس با یک بحران جدی روبرو می‌شود، قدرت ضعیف‌تر ب به استفاده از سلاح‌های هسته‌ای متوسل می‌شود و در پاسخ، بلافاصله قدرت قوی‌تر الف نیز از سلاح‌های هسته‌ای استفاده می‌کند.

البته این مسیر خیلی محتمل نیست، زیرا رهبران هر دو کشور که از خطرات غیرقابل قبول بالای سلاح‌های هسته‌ای به خوبی آگاه هستند، احتمالاً از استفاده از آنها خودداری خواهند کرد، اما در عین حال، احتمال استفاده از سلاح‌های هسته‌ای را نمی‌توان به طور کامل رد کرد، و این در واقع یک خطر بسیار بزرگ، یک خطر غیرقابل قبول بالا است.

در حال حاضر، این خطرات به دلیل جنگ‌های بزرگ دیگری که توجه قدرت‌های بزرگ را به خود جلب کرده است، افزایش یافته است. با این حال، حتی در غیر این صورت، اراده برای ایفای نقش میانجی بی‌طرف کاهش یافته و در عوض، شواهد حاکی از خودسری‌های

بسیار بیشتری در سطح بین‌المللی است. نقش سازمان ملل متحد به طور پیوسته کم‌اهمیت‌تر شده است.

در عین حال، وجود ترتیبات امنیتی دوجانبه یا ترتیبات کاهش ریسک بین هند و پاکستان در حال حاضر بسیار ضعیف و ناکافی است.

از این رو، بهترین سیاست برای هر دو کشور، عقب‌نشینی سریع از هرگونه خطر جنگ است. رهبران هر دو کشور باید بلوغ و تعهد بیشتری به صلح نشان دهند و اگر این کار را انجام دهند، تاریخ همچنان آنها را به خاطر نجات جنوب آسیا از فاجعه به یاد خواهد آورد. مردم هر دو کشور احترام عمیقی برای چندین مکان مقدس و میراث فرهنگی عظیم واقع در کشور دیگر قائل هستند. مردم هر دو کشور از داشتن روابط بهتر با یکدیگر سود زیادی می‌برند. بیایید همه اینها را در گرما گرم خصومت‌های شدید امروزی فراموش نکنیم. اگر امروز عقل سلیم برای جلوگیری سریع از تشدید بیشتر اوضاع حاکم باشد، در سال‌های آینده این خرد و عقل سلیم توسط مردم و همچنین نسل آینده بسیار مورد قدردانی قرار خواهد گرفت.

جهان در حال حاضر عمیقاً درگیر جنگ و درگیری است. بیایید با شعله‌ور کردن جنگ جدیدی بین دو کشور دارای سلاح هسته‌ای، به این مشکل دامن نزنیم. هیچ نوع جنگ دیگری نمی‌تواند خطرناک‌تر از جنگ بین دو کشور دارای سلاح هسته‌ای باشد.

هر دو کشور چالش‌های توسعه‌ای مهمی پیش روی خود دارند. در صورت وقوع جنگ، مسیر توسعه و برآورده کردن نیازها و آرزوهای همه مردم به طور جدی آسیب خواهد دید.

اگر این جنگ آغاز شود، همه افراد درگیر تا حدی و به نوعی رنج خواهند برد و در بدترین حالت، نوعی تخریب گسترده رخ خواهد داد که فقط سلاح‌های هسته‌ای می‌توانند ایجاد کنند. کشورهای همسایه که در این جنگ دخیل نیستند نیز به شدت تحت تأثیر قرار خواهند گرفت. بنابراین رهبران هر دو کشور باید تمام تلاش خود را برای جلوگیری از احتمال چنین جنگی انجام دهند.

سطری چند در مورد نویسنده این مقاله:

بهارات دوگرا، برگزارکننده افتخاری کمپین نجات زمین اکنون است. کتاب‌های اخیر او شامل «حفاظت از زمین برای کودکان»، «سیاره در خطر»، «روزی در سال ۲۰۷۱» و «انسان بر ماشین - مسیری به سوی صلح» است. او یکی از نویسندگان دائمی گلوبال ریسرچ است.

----- **با تقدیم احترامات «2025-05-10»**

.....